

Enhed
KOMJURA, Kom-
munaljura

Ekstrakt af telefonreferat om forståelsen af kommunestyrelseslovens § 18, stk. 4.

Sagsbehandler
DEPLRH

Koordineret med

Sagsnr.
2013-06230

Doknr.
114385

Dato
26-06-2013

Baggrund

Vejle Kommune har rettet henvendelse til ministeriet med et spørgsmål om forståelsen af kommunestyrelseslovens § 18, stk. 4. Der spørges således, hvorvidt bestemmelsen vil være til hinder for, at det delegeres til kommunens *forvaltning* at foretage høringsprocedure og godkendelse af tillæg til kommunens vandforsyningsplaner. Kommunen har forstået bestemmelsen således, at planer efter denne bestemmelse skal vedtages af økonomiudvalget. Kommunen har oplyst, at der efter kommunens opfattelse ikke er noget delegationsforbud i den relevante særlovgivning.

Retsgrundlag og vurdering

Kommunestyrelseslovens § 18, stk. 4, som affattet ved lov nr. 220 af 5. april 1989, er sålydende:

”Stk. 4. Økonomiudvalget forestår eller samordner kommunens planlægning.”

Bestemmelse blev med følgende formulering indsat i loven ved lov nr. 629 af 23. december 1980:

”Stk. 4. Økonomiudvalget forestår samordningen af kommunens planlægning.”

Bestemmelsen er omtalt i kommenteret styrelseslov, s. 200 med note 7 til § 18, stk. 4:

”Stk. 4 som affattet ved lov nr. 220 af 5. april 1989. Ved lovændringen blev der skabt hjemmel til, at kommunens sektorplanlægning kan henlægges til økonomiudvalget. Herved kan økonomiudvalget få det fulde ansvar for alle kommunens generelle planlægningsopgaver.

Det må fastsættes i styrelsesvedtægten, om økonomiudvalget alene skal samordne de planer, som de stående udvalg udarbejder, eller om økonomiudvalget skal forestå – nogle eller alle – kommunens sektorplaner. Hvis udarbejdelsen af sektorplaner henlægges til økonomiudvalget, må det stående udvalg, der berøres af en planudarbejdelse, have lejlighed til at udtale sig over for økonomiudvalget, jf. § 21, stk. 2.

Bestemmelsen om, at økonomiudvalget som et minimum skal samordne kommunens planlægning, skal ses i sammenhæng med økonomiudvalgets generelle koordinerende funktioner, herunder især vedrørende kommunens økonomiske forvaltning. Udtrykket planlægning omfatter derfor kommunens generelle planlægningsopgaver, hvortil er knyttet et samordningsbehov.

Hvis økonomiudvalget alene skal forestå samordningen af planlægningen i kommunen, er det principielt vedkommende stående udvalg, der udarbejder planerne og foretager indstilling til kommunalbestyrelsen. Samordningen eller koordinationen, som økonomiudvalget skal sikre, kan ske forudgående gennem fastsættelse af generelle forskrifter om planernes tilvejebringelse og oplysningsgrundlag, sideløbende gennem forhandlinger med det pågældende udvalg og efterfølgende gennem økonomiudvalgets indstillinger eller bemærkninger til kommunalbestyrelsen.”

1. Kun planlægning med økonomiske aspekter?

Der kan indledningsvist spørges, om de planer eller samordning heraf, som stk. 4 vedrører, indholdsmæssigt skal have **økonomiske aspekter**, jf. herved udvalgets lovbestemte kompetencer i stk. 2 og 3, herunder udvalgets indseende med bl.a. de økonomiske forhold inden for kommunens administrationsområder og udvalgets varetagelse af den umiddelbare forvaltning af de anliggender, der vedrører bl.a. kommunens kasse- og regnskabsvæsen.

Af de specielle bemærkninger til bestemmelsen, jf. herved lov nr. 629 af 23. december 1980, fremgår følgende:

”Den foreslåede bestemmelse i stk. 4 om, at økonomiudvalget forestår samordningen af kommunes planlægning, vil for en del kommuner blot betyde en lovmæssig fastsættelse af en bestemmelse, der allerede findes i kommunens styrelsesvedtægter.

Økonomiudvalget varetager efter styrelsesloven den koordinerende funktion, der består i økonomisk planlægning, og gennem forskellige procedureforskrifter er der sikret økonomiudvalget den fornødne indsigt og indflydelse på kommunens økonomiske forhold. Samme koordinerende funktion er der ikke udtrykkeligt tillagt økonomiudvalget inden for kommunens øvrige planlægning, men økonomiudvalget er ved sin centrale placering med hensyn til kommunens økonomiske og administrative forhold særlig skikket til at varetage en koordinerende virksomhed, og dette er da også forudsat i styrelsesloven. Derimod er der ikke i styrelsesloven tillagt noget stående udvalg koordinerende funktioner i forhold til andre stående udvalg, og der er ej heller gennem særlige procedureregler forudsætningsvis tilkendegivet noget herom. En sådan fortrinsstilling for et enkelt stående udvalg ville heller ikke harmonere med de stående udvalgs opgaver som administrerende udvalg.

Når det er udtalt, at økonomiudvalget forestår samordningen af planlægningen i kommunen, er det hermed samtidig faststået, at det principielt må være vedkommende fagudvalg, der udarbejder planerne og indstiller dem til kommunalbestyrelsen. Det er alene samordningen eller koordinationen, som økonomiudvalget har til opgave at sikre...” (Min udhævnings)

Bestemmelsen er således ikke, jf. herved også kommentaren herom, hvorefter ”udtrykket planlægning ...derfor [omfatter] kommunens generelle planlægningsopgaver, hvortil der er knyttet et samordningsbehov...” begrænset til planlægning, der har økonomiske aspekter.

2. Delegationsforbud?

Med hensyn til hvorvidt bestemmelsen skulle indebære et delegationsforbud, kan dette spørgsmål rejses såvel med hensyn til kompetencen til a) forestå kommunens planlægning og/eller b) til at samordne kommunens planer.

a) Forbud mod delegation af kompetencen til at forestå kommunens planlægning?

Der kan vedr. det her rejste spørgsmål henvises til styrelseslovskommentaren herom, jf. herved ovenstående citat, hvoraf fremgår, at der ved lovændringen i 1989 blev skabt hjemmel til, at kommunens sektorplanlægning – og altså ikke blot samordningen heraf – kan henlægges til økonomiudvalget, hvorved økonomiudvalget således kan få det fulde ansvar for alle kommunens generelle planlægningsopgaver.

Af forarbejderne til § 18, stk. 4, lov nr. 220. af 5. april 1989, hvorved bestemmelsen fik sin nuværende formulering, fremgår bl.a. følgende:

”...Ved den ændrede formulering af § 18, stk. 4, vil opgaven med den egentlige udarbejdelse af de forskellige kommunale sektorplaner således kunne henlægges direkte til økonomiudvalget...” (Min udhævnings)

Der kan endvidere henvises til den ændring af planloven, der fandt sted ved lov nr. 579 af 18. juni 2012, hvorved der med visse undtagelser blev givet mulighed for delegation af beslutningskompetence til vedtagelse af planforslag, herunder til forvaltningen.

Det fremgår af forarbejderne til den relevante bestemmelse i planloven (§ 23 a), at kommunalbestyrelsen i overensstemmelse med, hvad der antages at gælde efter den

kommunale styrelseslovgivning, selv kan tilrettelægge, hvorledes delegation skal ske, herunder om der skal delegeres til vedkommende udvalg eller til forvaltningen. Det fremgår endvidere, at det pågældende udvalg (stående udvalg eller økonomiudvalg) på tilsvarende vis kan delegere planbeslutninger til forvaltningen og fastlægge retningslinjer for forvaltningens udøvelse af kompetencen.

Det kan på den baggrund ikke antages, at § 18, stk. 4, indebærer, at kommunens planlægning *skal* ske i økonomiudvalget.

b) Forbud mod delegation af kompetencen til at samordne kommunens planlægning?

Som det gælder for økonomiudvalgets opgaver som personaleudvalg efter § 18, stk. 3, er udvalgets opgaver efter stk. 4 fastlagt i loven. Det følger imidlertid af forarbejderne, jf. herved ovenfor, at dette for så vidt angår kommunens *planlægning* ikke indebærer, at planlægning ikke kan ske i kommunens forvaltning eller i et stående udvalg.

Det kan endvidere ikke antages, at det følger af bestemmelsen i stk. 4, at økonomiudvalget selv *skal* forestå den pågældende samordning af kommunens planlægning.

Der kan i den forbindelse henvises til de under pkt. 1 citerede forarbejder til 1980-loven, hvori økonomiudvalgets opgaver med koordinering alene er sat i modsætning til de stående udvalg, der ikke har en sådan koordinerende rolle. Derimod er der ikke noget i forarbejderne, der antyder, at sådanne koordinerende funktioner ikke skulle kunne overlades til forvaltningen.

Der kan vedr. det her rejste spørgsmål endvidere drages paralleller til, hvad der gælder for økonomiudvalgets lovbestemte kompetence som personaleudvalg efter lovens § 18, stk. 3. I styrelseslovskommentaren er på side 199 herom anført følgende:

”Bestemmelsen [stk. 3] er ikke til hinder for, at kompetencen i en række personalespørgsmål delegeres til borgmesteren eller til forvaltningen ... Derimod kan økonomiudvalget ikke overlade personaleforvaltningen eller dele deraf til et stående udvalg...”

Det må således antages, at bestemmelsen i kommunestyrelseslovens § 18, stk. 4, sigter til at regulere, hvilket organ, der på *udvalgsniveau* skal varetage den pågældende opgave. Således vil sådan samordning ikke kunne varetages af stående udvalg, jf. herved de nævnte forarbejder, hvorefter stående udvalg ikke kan have sådanne koordinerende funktioner, samt ovennævnte parallel til økonomiudvalgets lovbestemte kompetence som personaleudvalg efter § 18, stk. 3, og det ovenfor anførte om muligheden for delegation til forvaltningen på dette område.

Der ses ikke i øvrigt efter styrelsesloven at være noget til hinder for, at samordning af kommunens planer delegeres til kommunens forvaltning.

Ministeriet har telefonisk d. 26. juni 2013 meddelt Vejle Kommune følgende, idet ministeriet har lagt til grund, at der ikke er noget delegationsforbud i særlovgivningen:

- At bestemmelsen i kommunestyrelseslovens § 18, stk. 4, ikke kun vedrører planer med økonomiske aspekter
- At kommunestyrelseslovens § 18, stk. 4, ikke indebærer, at det ikke kan delegeres til forvaltningen at forestå kommunens planlægning
- At bestemmelsen endvidere ikke indebærer, at *samordning* af kommunens planlægning ikke kan delegeres til *forvaltningen*, men
- At der derimod – såfremt der måtte være aspekter ved den pågældende planlægning, der kræver samordning med anden planlægning – ikke vil kunne ske delegation til *stående udvalg* af sådan samordning.

/lrh